

MŰLT, JELEN, VELEM!

GESZTENYE
GUSZTIVAL

Velemi Kalandtúrák

Magyarország célba ér

ISTEN HOZTA VELEMBEN!

Sétára hívjuk a Kőszegi-hegység lábánál fekvő nevezetes falunkban! Szálra fűztük gyöngyszemeinket, hogy megismerhesse községünket. Végighaladva az ajánlott útvonalon történelmünk és életünk egy-egy részletével találkozhat. Akad látnivaló és tevékeny program is.

Az útvonal maga könnyű, nem jelent nagy igénybevételt, a pontok jelentős része megközelíthető gyalog, kerékpárral, babakocsival és kerekesszéssel is.

Figyelmükbe ajánljuk a Mihály szamár vontatta kullót, mellyel előzetes egyeztetés alapján apró élményutak is tehetőek.

Cím: 9726 Velem, Rákóczi u. 41. Tel.: +36 70/5831448

A Velem Községi Önkormányzat, 9726 Velem, Rákóczi u. 73. épületének földszintjén, a Postahivatal mellett nyilvános illemhely található. További információ: www.velem.hu, Tel.: +36 94/563-380

Sokat fáradozunk azért, hogy községünk szép legyen. Kérjük, hogy tiszteljen meg bennünket azzal, hogy vigyáz környezetünkkel!

Az alábbi táblázatban szerepelnek pontok, ahol pecsétek gyűjthetők. A pecsétek száma ha eléri a 4-et, meglepetés várja Önt! Ajándékát átveheti a Virágos Vendégházban, mielőtt elhagyja falunkat.

Kívánjuk, hogy felejthetetlen élményekkel térjen haza!
VISSZAVÁRJUK!

PECSÉTGÝJTÓ

1. VIRÁGOS VENDÉGHÁZ	2. SZIVÁRVÁNY KÉZMŰVESUD- VAR	3. ÁLLATSÍMO- GATÓ
4. BORÓKA VILLA	5. FAZEKAS- MŰHELY	6. CSACSIFOGAT

A Kőszegi-hegység erdőségeiből előbukkanó Szent-Vid kápolna lábánál, a „Hegyalján” található a kristálytisztá levegőjű, kellemes, szubalpin klímájú **Velem** község.

A Szent Vid-hegy oldalában őskori erődített telep maradványait tárták fel, mely a hegyek aljában futó kereskedelmi utat felügyelte. Báró Miske Kálmán 1896-1929 között végzett kutatásai során fejlett fémfeldolgozó és fémműves technikára utaló, i.e. XIII-IX. századból való bronz és arany tárgyak kerültek elő. A leletek gazdagították a kelták betelepedéséről (i.e. IV-III. sz.) szerzett addigi ismereteket, és számos római kori érme, ékszer és agyagedény is előkerült, sőt, egy avar kori temető nyomait is felfedezték.

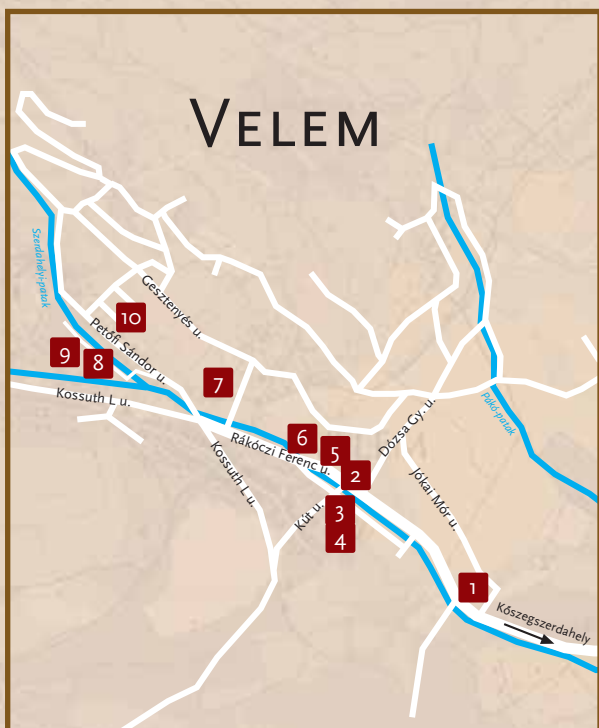
Tudható, hogy a Szent Vid az Árpád-korban is erődített hely volt. Bár a vár első írásos említése csak a XIII. századból való, Castrum Viti néven. A faluval együtt a Németújváriak birtokolták. A későbbiek során elfoglalta Frigyes császár, akitől Mátyás király vette vissza. Jurisich Miklós 1532-ben még a Szent Vid kapitánya címet viselte, de a vár ekkor már valószínűleg romokban volt. A hajdani sarokbástyára építtette Hilarian szerzetes az első remetelakot, ami a jelenlegi kápolna elődje volt.

A velemi Szentkút forrásnál 2000 éves római kori vízvezeték-re bukkantak, amely az ivóvizet szállította Savariába, a mai Szombathelyre. A falu vízellátását ma is ezekre a forrásokra épített törpevízművek biztosítják.

A két világháború közötti időszakban fedezték fel a vidék természeti értékeit, idegenforgalma fellendült.

A Stirling-villában működött a II. világháború végén a Szálasi-kormány, s itt tartották 1944 decemberében az utolsó nyilas országgyűlést. A szovjet csapatok előrenyomulásakor e helyütt őrizték 1944. december 29. és 1945. március 19. között a Szent Koronát is. A Stirling-villa ma továbbképzések, konferenciák helyszíne, a mellette lévő alkotóházban pedig számos - már-már elfeledett - népi mesterség fortélyait lehet elsajátítani avatott mesteremberektől. A hagyományőrzés szerves része a falunak, ahol a jórészt kőből emelt épületek között megmaradtak a jellegzetes egysejtű, faszerkezetes pajták, és a Pákó-patak melletti pincesor népi stílusú préházai is.

1. VIRÁGOS VENDÉGHÁZ
2. HŐSÖK KAPUJA
3. IVÓKÚT
4. SZIVÁRVÁNY KÉZMŰVESUDVAR
5. ÁLLATSÍMOGATÓ
6. NEPOMUKI SZENT JÁNOS SZOBRA ÉS VÍZKERÉK
7. KORONAŐRZÉSI HELY
8. VASKÚT ÉS NUSCHY-SÉTÁNY
9. BORÓKA VILLA
10. FAZEKASMŰHELY A HEGYOLDALBAN

1. VIRÁGOS VENDÉGHÁZ

Térjen be hozzánk, itt információkhoz juthat az Írottkő Ereje Leader térségről!

Kerékpár-kölcsönzéssel állunk rendelkezésére a környék felfedezéséhez. Látogassa meg kis üzletünket, ahol aszalt gyümölcsök, gyógyteák, lekvárok, kovászos uborka, házi ecet és kézműves termékek vásárolhatók.

Cím: 9726 Velem, Rákóczi u. 8.

Telefon: +36 94/363-618; +36/20 394-4159; +36 20/594-0493

Honlap: www.viragosvendeghaz.hu

E-mail: info@viragosvendeghaz.hu

2. HŐSÖK KAPUJA

A község központjában és annak jelképeként számon tartott harangláb és kapu a falut átszelő Szerdahelyi-patak partján épült a világháborúban elesettek emlékezetére. A közösség eseményeinek, ünnepeinek (nemzeti, egyházi ünnepek, a Gesztenyeünnep) színtere. A Perenyéből 1849 óta hagyományosan érkező zarándoklókat fogadják itt, Maria Zell-i, Róti zarándoklatok kiindulópontja.

A Borszok-Cák között illetve Kőszegszerdahely felől az Írottkő irányába haladó kerékpárutak kereszteződnek alatta.

3. IVÓKÚT

Kortyoljon a Velem határában eredő kristálytisza források vizéből! Kétezer évvel ezelőtt a Kőszegi-hegység csillámpaláját élére állítva, lapos kővel fedve, a kötéseket agyaggal zárva vízvezetéket építettek a rómaiak, mely a friss vizet Savariába szállította. A bozsoki Sötét-völgyben, a Szentkúti-, a Lőtéri-, a Kétágú-, a Hidegforrás felé haladó több bekötővezetéket tártak fel. Velem falu mai vízellátását a hegyek biztosítják. Függetlenül a nagy vízvezetésektől saját rendszeren érkezik a „római víz” a háztartásokba. Mikor megtölti kulacsát, selymes hűs nedűt kóstolhat.

4. SZIVÁRVÁNY KÉZMŰVESUDVAR

Ternyákné Horváth Ágota népi iparművész előzetes egyeztetés után várja kézműveskedni vágyó vendégeit. Szalma, csuhé, termések várnak arra, hogy díszekké, bábukká formálják őket. Húsvét táján megismerkedhetnek a tojásírás hagyományával.

Cím: 9726 Velem, Rákóczi u. 47.

Telefon: +36 94/360-030; +36 70/551-4649; +36 20/413-3351

5. ÁLLATSIMOGATÓ

Látogassa meg a gyermekek kedvenceit Velemben!
Különbéle háziállatok tartását veheti szemügyre,
s ha kedve szottyán,
déldegtheti is őket.

Cím:

9726 Velem, Rákóczi u. 62.

Telefon: +36 94/361-093

6. NEPOMUKI SZENT JÁNOS SZOBRA ÉS VÍZKERÉK

Közép-Európa legismertebb szentje, a hidak és a gyónási titok vértanúja faszobor formájában őrzi a Szerdahelyi-patak felett átfutó út hídját. A vízkerék, mely az alábukó patak medrében forog, emlékeztet a szent mártíromságára. IV. Vencel cseh király parancsolata szerint a Moldva vizén álló hídra vezették és kerékformán megkötöztetett kezekkel és lábakkal, kegyetlenül a folyó vizébe vetették. A szobor az Alkotóházban dolgozó fafaragók ajándéka a község számára.

7. KORONAŐRZÉSI HELY

A Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ Velemi Alkotóházában - az egykori Stirling villa – (9726 Velem, Rákóczi u. 96.), melynek telkén található az a bunker, ahol a II. világháború végén rövid ideig a magyar királyi koronát őrizték. Megtekinthetők az Alkotóházhoz tartozó létesítmények (fazekasműhely, kovácsműhely, szövőterem stb.) is. A park játékaival a gyermekek örömet szolgálnak.

8. VASKÚT ÉS NUSCHY-SÉTÁNY

A Szerdahelyi-patak évszázadok alatt a felső folyásánál mély völgyet vágott magának. A völgy árnyas, párás levegője a nyári forráság hónapjaiban nagyon kellemes hűs sétát ígér. Elhaladva a Vaskút vastartalmú forrása mellett, követve a patakot egy szigethez érkezhetsz, ahol a szájhagyomány szerint szerelmek szövődtek és szövődnek ma is. A sétány és a sziget, az 1935-45 közötti dinamikus fejlődésű időszak körjegyzője, Nuschy József nevét viseli. A sétány padjai pihentető üldögélésre csábítanak.

9. BORÓKA VILLA

A Boróka Villa kertjében évszaktól függően nyílik lehetőség a fáradalmak kipihenésére a tűzrakónál. Kalauz Balázs előzetes egyeztetés esetén biztosítja a szalonna-, rablólús- és gesztenyesütés kellékeit és hozzávalóit. Élvezze a csörgedező patak, a csivitelő madarak és a pattogó tűz hangulatát a sülő finomságok illatával.

Cím: 9726 Velem, Kossuth L. u. 8.

Telefon: +36 94/360-036;+36 20/936-0036

10. FAZEKASMŰHELY A HEGYOLDALBAN

Zsófi Bálint Miklós idős fazekasmester. Apró, vadregényes lépcső vezet mihelyébe, ahol akár ki is próbálható a korongozás. Emléktárgyak, edények kaphatók a Magyarország száz csodája könyvben szereplő mesternél.

Cím: 9726 Velem, Viola u.5.

Telefon: +36 94/360-871

SZELÍDGESZTENYE vagy JÓFÉLE GESZTENYE

Gyakran összetévesztik a vadgesztenyével, holott merőben más növény őshonos Kőszeghegylán. A tudományos néven *Castanea sativa* terebélyes, szép lombkoronájú fa, mely elérheti a 20-35 m magasságot, hatalmas törzse akár a 20 m területet is. Bőrnemű, haragoszöld levelei hosszúkásak, 10-12 cm hosszúak és 3-6 cm szélesek, durván öblösek, szálkásan fogasak. Virágzás idején júniusban a hegyoldalak világos zöldes-sárgás szoknyába öltöznek. A virágok jellegzetes illata lengi be estéként a falut. A méhek gyűjtötte virágporból gesztenyeméz készül. A termése augusztustól októberig érik, fajtától függően. A termést 10 cm-t is elérő, több cm hosszú, kemény, elágazó tövises, rendkívül szúrós kupacs, a guba védi. A gesztenye fényes, gesztenyebarna, sima felületű, 2-3,5 cm átmérőjű, gömbölyded, alján világosabb köldökfolttal.

Levelét virágzás előtt és alatt gyűjtik, összehúzó, köhögéscsillapító hatása miatt. Teája számarköhögés, hörghurut gyógyítására, görcsös köhögési rohamok enyhítésére használatos. Régebben szárazon alomnak használták.

Mikor a guba héja repedni kezd, szüretelni kell. Csipetével szedték, mert gubában akár egy évig is elállt. Malomban törték, majd vaníliával, citrommal, rummal ízesítve sütemény töltelékeként használták. A szüret idején szabad tűzőn nyeles rostában, serpenyőben rázogatva-dobálva addig sütik, amíg a héja leválik. A sült gesztenye különleges csemege. Termését ma is az élelmiszeripar használja, fagyasztva, ízesítve gesztenyepüré formában kapható.

Fája jó, lassú tűzű tüzelő volt. Építőanyagként, oszlopnak, karónak használták, mert tartós fája van.

A gesztenyés kunyhó, pince mellett a „szőlő jegyese”-ként, szőlőtőkék közé keveredve él.

Sokat jelent számunkra az Ön véleménye. Kérjük, hogy pár szóban írja le nekünk, akár egy vendégkönyvbe! Köszönjük!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....